

Høringsnotat

Om endringer i straffeprosesloven og straffegjennomføringsloven

Kriminalomsorgsavdelingen

Januar 2012

Jnr. 201104372

Innhold

1	Oversikt over lovforslagene	4
2	Bakgrunnen for høringsnotatet	5
3	Myndighet til å utpeke personundersøker – straffeprosessloven § 163....	6
3.1	Gjeldende rett.....	6
3.2	Departementets foreløpige vurderinger	6
4	Myndighet til å beslutte fullbyrding av dom på gjeninnsettelse av restraff – straffeprosessloven § 455 annet ledd tredje punktum	7
5	Kriminalomsorgens tilgang til taushetsbelagte opplysninger om hemmelig telefonnummer mv. – straffegjennomføringsloven § 7a annet ledd ny bokstav d	7
5.1	Gjeldende rett.....	7
5.2	Departementets foreløpige vurderinger	8
6	Utvidet bruk av overgangsbolig – straffegjennomføringsloven § 11 nytt femte ledd	9
6.1	Gjeldende rett.....	9
6.2	Departementets foreløpige vurderinger	10
7	Overføring mellom gjennomføringsformer – straffegjennomføringsloven § 14	11
7.1	Gjeldende rett.....	11
7.2	Departementets foreløpige vurderinger	11
7.2.1	Innledning	11
7.2.2	§ 14 første ledd bokstav c	12
7.2.3	§ 14 første ledd ny bokstav f.....	13
7.2.4	§ 14 første ledd ny bokstav g.....	14
7.2.5	§ 14 nytt annet ledd – overføring til annet fengsel for å ivareta innsattes behov på en hensiktsmessig måte	15
8	Fastsettelse av vilkår ved permisjon og straffavbrudd – straffegjennomføringsloven § 36 annet ledd	16
9	Unnlate å etterkomme pålegg om å møte til fullbyrding av straffen - straffegjennomføringsloven § 40 syvende ledd	16
10	Prøveløslatelse av utenlandske innsatte der utvisningen skal iverksettes samtidig med løslatelsen – straffegjennomføringsloven § 42 sjette ledd	17
10.1	Gjeldende rett.....	17
10.2	Departementets foreløpige vurderinger	17

11	Justering av straffegjennomføringsloven § 44 femte ledd og § 58 siste ledd	18
12	Hvilke straffegjennomføringsregler gjelder for varetektsinnsatte mv. - straffegjennomføringsloven § 52	18
13	Avgjørelsesmyndighet ved soningsutsettelse – straffegjennomføringsloven § 58 annet ledd.....	19
14	Administrative og økonomiske konsekvenser	20
15	Oversikt over mulige lovendringer	21

1 Oversikt over lovforslagene

Høringsnotatet inneholder forslag til endringer i straffegjennomføringsloven og straffeprosessloven.

I kapittel 3 foreslår departementet å endre straffeprosessloven § 163 første ledd slik at det vil være kriminalomsorgen som peker ut hvem som skal utføre personundersøkelse. I dag er det ”vedkommende lokale kontor for kriminalomsorg i frihet” som har denne myndigheten.

I kapittel 4 foreslår departementet en mindre tilføyelse i straffeprosessloven § 455 første ledd tredje punktum for å klargjøre at kriminalomsorgen på regionalt nivå også beslutter fullbyrding av dom på gjeninnsettelse etter prøveløslatelse.

I kapittel 5 foreslår departementet en ny bokstav d i straffegjennomføringsloven § 7a annet ledd som gir kriminalomsorgen rett til å innhente

- opplysninger om innsattes avtalebaserte hemmelige telefonnummer eller andre abonnementsopplysninger
- opplysninger om innsattes elektroniske kommunikasjonsadresse

I kapittel 6 foreslår departementet å føye til et nytt femte ledd i straffegjennomføringsloven § 11 som gir kriminalomsorgen hjemmel til å sette domfelte direkte inn i overgangsbolig.

I kapittel 7 foreslår departementet flere endringer i reglene om overføring mellom gjennomføringsformer i straffegjennomføringsloven § 14 første ledd, blant annet hjemmel for å overføre hvis det er

- nære bånd mellom en innsatt og en tilsatt, eller dersom den tilsatte eller noen av dennes nærstående er fornærmet eller etterlatt i innsattes straffesak (ny bokstav f)
- nødvendig for en hensiktsmessig fangesammensetning (ny bokstav g)

Etter forslaget til § 14 nytt annet ledd kan kriminalomsorgen overføre innsatte til særskilt tilrettelagt avdeling eller fengsel, dersom overføringen ivaretar innsattes behov på en hensiktsmessig måte. Et eksempel kan være overføring av barn og unge til ungdomsenhet.

I kapittel 8 foreslår departementet å føye til ”bl.a.” i straffegjennomføringsloven § 36 annet ledd for å vise at bestemmelsen ikke uttømmende regulerer hvilke vilkår kriminalomsorgen kan fastsette ved permisjon og straffavbrudd.

I kapittel 9 forslår departementet å unnta unnlatt oppmøte til samfunnsstraff fra straffebestemmelsen i straffegjennomføringsloven § 40 syvende ledd. Dette innebærer at kriminalomsorgen isteden behandler unnlattelsen som brudd på vilkår.

I kapittel 10 drøfter departementet spørsmål om prøveløslatelse av utenlandske innsatte med utvisningsvedtak. Blant annet er det behov for endringer i straffegjennomføringsloven § 42 som bringer prøveløslatelsesreglene i samsvar med EMK artikkel 5. Det er særlig viktig å trekke et klarere skille mellom frihetsberøvelse som følge av straffegjennomføring, og frihetsberøvelse på grunn av manglende effektivering av utvisningsvedtaket.

I kapittel 11 foreslår departementet å rette opp en henvisning i straffegjennomføringsloven § 44 femte ledd og § 58 siste ledd. Etter en endring ved lov 20. juni 2008 nr. 47 skal henvisningen til straffeprosessloven § 461 være annet og ikke tredje ledd.

I kapittel 12 drøfter departementet hvilke straffegjennomføringsregler som bør gjelde for varetektsinnsatte mv., jf. straffegjennomføringsloven § 52. Departementet foreslår unntak fra § 40 åttende ledd som gjelder den som forsettlig unndrar seg gjennomføring av fengselsstraff, forvaring og strafferettslige særreaksjoner. Varetektsinnsatte er å betrakte som uskyldig inntil det motsatte er bevist og straff for unndragelse bør derfor forbeholdes dem som er skyldige i kriminelle handlinger.

Kapittel 13 inneholder forslag til konsekvensjustering av straffegjennomføringsloven § 58 annet ledd annet punktum. Justeringen er en følge av lov 20. juni 2008 nr. 47 om endringer i straffeprosessloven hvor kriminalomsorgen overtok ansvaret for å avgjøre søknader om utsettelse av fullbyrdingen. Etter forskrift 19. mars 2010 § 5 er det de fengslene og friomsorgskontorene som har fått myndighet til det, som avgjør søknad om soningsutsettelse inntil 6 måneder. Regionalt nivå avgjør søknad om soningsutsettelse utover 6 måneder.

I kapittel 14 redegjør departementet for de administrative og økonomiske konsekvensene av forslaget. Kapittel 15 inneholder forslag til mulige lovendringer.

2 Bakgrunnen for høringsnotatet

Høringsnotatet inneholder forslag som dels er ledd i det løpende revisjonsarbeidet, dels ledd i oppfølgingen av St.meld. nr. 37 (2007–2008) Om straff som virker – mindre kriminalitet – tryggere samfunn (kriminalomsorgsmelding).

Departementet har under arbeidet med høringsnotatet benyttet en bredt sammensatt arbeidsgruppe med representanter fra ulike nivåer i kriminalomsorgen som referansegruppe.

Tidligere proposisjoner i oppfølgingen av St.meld. nr. 37 (2007–2008) er Prop. 151 L (2009–2010) om behandling av personopplysninger i kriminalomsorgen, innsyn i benådningssaker mv., Prop. 82 LS (2010–2011) om overføring av domfelte mv. og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte, og Prop. 93 L (2010–2011) om endringer i straffegjennomføringsloven mv. (bøteteneste som alternativ til fengsel hvis boten ikke betales). Departementet vurderer fortløpende behovet for å fremme ytterligere proposisjoner som ledd i det løpende lovgivningsarbeidet og oppfølgingen av stortingsmeldingen.

3 Myndighet til å utpeke personundersøker – straffeprosessloven § 163

3.1 Gjeldende rett

Etter straffeprosessloven § 163 første ledd er det vedkommende lokale kontor for kriminalomsorg i frihet som peker ut hvem som skal utføre personundersøkelsen, om ikke retten oppnevner en bestemt person til å foreta undersøkelsen.

Når det er truffet beslutning om personundersøkelse, skal beslutningen og kopi av de nødvendige dokumenter ifølge Påtaleinstruksen § 14–3 sendes til vedkommende kontor for kriminalomsorg i frihet. Dette gjelder også når retten har oppnevnt en bestemt person til å foreta undersøkelsen. Personundersøkelsen bør som regel utføres ved det kontor for kriminalomsorg i frihet der siktede bor eller for et lengre tidsrom oppholder seg.

Om utførelsen av personundersøkelsen gjelder regler om personundersøkelse gitt av Justisdepartementet.

3.2 Departementets foreløpige vurderinger

Etter departementets syn virker det upraktisk at bare ”vedkommende lokale kontor for kriminalomsorg i frihet” kan peke ut hvem som skal utføre personundersøkelse. Departementet forslår derfor å endre straffeprosessloven § 163 første ledd slik at kriminalomsorgen har denne myndigheten. Nærmere regler om utpekingsretten og hvem som skal gjennomføre personundersøkelsen foreslås fastsatt i forskrift. En ordning som foreslått vil føre til en mer fleksibel utnyttelse av ressursene.

4 Myndighet til å beslutte fullbyrding av dom på gjeninnsettelse av restraff – straffeprosessloven § 455 annet ledd tredje punktum

Straffeprosessloven § 455 annet ledd tredje punktum fastsetter at kriminalomsorgen regionalt nivå treffer vedtak om fullbyrding av dom som beslutter å fullbyrde subsidiær fengselsstraff etter straffeloven § 28 b første ledd bokstav a og fengselsstraff etter straffeloven § 54 nr. 2. Ved en forglemmelse er ikke dommer på gjeninnsetting av reststraff etter straffegjennomføringsloven § 44 med i oppregningen.

Departementet foreslår å rette opp mangelen ved å føye til «reststraff etter prøveløslatelse etter straffegjennomføringsloven § 44» i straffeprosessloven § 455 første ledd tredje punktum.

5 Kriminalomsorgens tilgang til taushetsbelagte opplysninger om hemmelig telefonnummer mv. – straffegjennomføringsloven § 7a annet ledd ny bokstav d

5.1 Gjeldende rett

Ekomloven § 2-9 fastsetter taushetsplikt ved bruk av elektronisk kommunikasjon, og gjelder både tilbyder av elektronisk kommunikasjonsnett eller kommunikasjons-tjeneste og personer som utfører arbeid eller tjeneste for slik tilbyder, jf. første og annet ledd. Taushetsplikten omfatter innholdet av kommunikasjonen og andres bruk av elektronisk kommunikasjon. Begrepet “bruk” knytter seg til alle sider av et abonnementsforhold for elektronisk kommunikasjon, og innebærer blant annet at trafikkdata, opplysninger om basestasjonstilknytning (lokaliseringsdata), tidspunkt for på- og avlogging av internett- eller e-posttjeneste samt abonnements-/brukerdata anses som en del av det taushetsbelagte materialet.

Utlevering kan bare skje med hjemmel i lov. Bestemmelsene i § 2-9 tredje ledd innskrenker og opphever taushetsplikten i visse tilfeller. Etter tredje ledd første punktum er taushetsplikten ikke til hinder for at det gis opplysninger til påtalemyndigheten eller politiet om avtalebasert hemmelig telefonnummer eller andre abonnementsopplysninger, samt elektronisk kommunikasjonsadresse. Slike opplysninger kan også gis ved vitnemål for retten, jf. tredje ledd annet punktum. Bestemmelsen omfatter kun identifikasjonsdata, og hjemler ikke utlevering av trafikkdata eller lokaliseringsdata.

Andre offentlige myndigheter enn politi og påtalemyndighet kan bare innhente opplysninger fra tilbyder om lagrede data dersom det finnes lovhjemmel som gjør unntak fra taushetsplikten i § 2-9, jf. tredje ledd tredje punktum. Innhenting skjer da ikke som ledd i en straffesak, men er et tiltak administrative myndigheter foretar som ledd i sin alminnelige kontroll med at lovgivningen på et bestemt område blir

overholdt. Omfanget av opplysningsplikten i slike tilfeller vil framgå av vedkommende hjemmelslov.

Den adgang enkelte myndighetsorganer etter lovgivningen har til å innhente visse opplysninger fra ekomtilbydere, er i de fleste tilfeller begrenset til å gjelde abonnements- og brukerdata omhandlet i tredje ledd første punktum. Slik hjemmel finnes i dag i tolloven § 12-4 første ledd, merverdiavgiftsloven § 16-3 og ligningsloven § 6-13a, som alle åpner for at kontrollmyndighetene kan pålegge tilbyder å gi opplysninger om navn og adresse til en abonnent som ikke har offentlig telefonnummer eller telefaksnummer (eller personsøkernummer). Det er et vilkår at særlige hensyn gjør det nødvendig, og at det foreligger mistanke om overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av henholdsvis ligningsloven, merverdiavgiftsloven og tolloven.

I Ot.prp. nr. 21 (1999-2000) Endringer i skatteloven mv. som ligger til grunn for hjemlene, drøftet departementet uttrykkelig om kontrollmyndighetene skulle få adgang til å innhente abonnements-/brukerdata også ved andre kommunikasjonsformer, men konkluderte benektende, jf. proposisjonen s. 38. Det må derfor legges til grunn at kontrollmyndighetene ikke har adgang til å kreve utlevert abonnements-/brukerdata knyttet til en dynamisk IP-adresse.

5.2 Departementets foreløpige vurderinger

Fra 1. april 2010 overtok kriminalomsorgen politiets oppgave med å innkalle straffedømte til soning. For kriminalomsorgen har dette stor betydning for å planlegge og derved utnytte soningskapasiteten på en effektiv måte. Effektiv kapasitetsutnyttelse er svært viktig for å motvirke ny soningskø og møte et økende varetektsbehov. Ved forskrift har Kongen gitt nærmere regler om kriminalomsorgens ansvar og oppgaver for soningsinnkallingen.

På samme måte som politiet, har kriminalomsorgen behov for effektive rutiner for innkallingen.

For kriminalomsorgen er det blant annet svært viktig med tilgang til oppdatert adresseinformasjon og telefonnumre fra ulike registre for å utføre den lovpålagte oppgaven med å innkalle domfelte til straffegjennomføring. Derfor har kriminalomsorgen i dag tilgang til slike opplysninger i Folkeregisteret, NAV-registeret og Aa-registeret. Aa-registeret er et dataregister over arbeidsforholdene i Norge, både på land og til sjøs. Registeret viser koblingen mellom virksomhetens (bedriftens) organisasjonsnummer og arbeidstakers fødselsnummer. I tillegg inneholder registeret kontonumrene som foretakene ønsker utbetalt sykepengerefusjoner og foreldrepenger til.

Ekomloven § 2-9 fastsetter taushetsplikt ved bruk av elektronisk kommunikasjon, og gjelder både tilbyder av elektronisk kommunikasjonsnett eller kommunikasjons-tjeneste og personer som utfører arbeid eller tjeneste for slik tilbyder, jf. første og annet ledd. Utlevering kan bare skje med hjemmel i lov. Bestemmelsene i § 2-9 tredje ledd innskrenker og opphever taushetsplikten i visse tilfeller. Etter tredje ledd første

punktum er taushetsplikten ikke til hinder for at det gis opplysninger til påtalemyndigheten eller politiet om avtalebasert hemmelig telefonnummer eller andre abonnementsopplysninger, samt elektronisk kommunikasjonsadresse.

Kriminalomsorgen har behov for tilsvarende unntak som politiet fra taushetsplikten ved bruk av elektronisk kommunikasjon. Kriminalomsorgens innhenting er imidlertid ikke ledd i etatens alminnelige kontroll med at lovgivningen på et bestemt område blir overholdt, men begrunnet i effektive rutiner for å utføre den lovpålagte oppgaven med å innkalle domfelte til straffegjennomføring. Departementet foreslår å hjemle unntaket i straffegjennomføringsloven § 7a som allerede gir kriminalomsorgen rett til å innhente nærmere opplysninger fra blant annet Folkeregisteret uten hinder av taushetsplikten.

Bestemmelsen kan for eksempel lyde slik:

§ 7a ny overskrift kan lyde:

Opplysningsplikt overfor kriminalomsorgen

§ 7a annet ledd ny bokstav d kan lyde:

d. Tilbyder av tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett eller kommunikasjonstjeneste; opplysninger om avtalebasert hemmelig telefonnummer eller andre abonnementsopplysninger, samt elektronisk kommunikasjonsadresse.

Forslaget til lovendring er først og fremst ment å gjelde ved soningsinnkalling, men det kan også tenkes andre situasjoner hvor opplysningene kan være formålstjenlige å bruke. Vi ber om høringsinstansenes syn på dette.

Nytt kapittel 1a i straffegjennomføringsloven (ikke i kraft) setter rammer for kriminalomsorgens behandling av opplysningene.

6 Utvidet bruk av overgangsbolig – straffegjennomføringsloven § 11 nytt femte ledd

6.1 Gjeldende rett

Etter straffegjennomføringsloven § 11 fjerde ledd skal kriminalomsorgen vurdere om domfelte kan settes direkte inn i fengsel med lavere sikkerhet dersom det er idømt fengselsstraff på inntil 2 år. Slik innsettelse skal ikke beslutes dersom formålet med straffen eller sikkerhetsmessige grunner taler mot det, eller det er grunn til å anta at domfelte vil unndra seg gjennomføringen. I særlige tilfeller kan domfelte settes

direkte inn i fengsel med lavere sikkerhet når det er idømt fengselsstraff på mer enn 2 år.

Straffegjennomføringsloven § 11 fjerde ledd gjelder ikke direkte innsetting i overgangsbolig. Innsatte kan imidlertid overføres fra fengsel med høyt eller lavere sikkerhet til overgangsbolig når en del av straffen er gjennomført, jf. straffegjennomføringsloven § 15 tredje ledd.

6.2 Departementets foreløpige vurderinger

I St.meld. nr. 37 (2007–2008) Straff som virker er det et uttalt mål at flere skal gjennomføre straffen i fengsler med lavere sikkerhetsnivå. Kriminalomsorgens overgangsboliger representerer et viktig soningsalternativ på lavere sikkerhetsnivå, ikke minst for dem som er sysselsatt ved frigang til skole eller arbeid. Departementet har åpnet for at domfelte som er dømt til ubetinget fengsel i inntil ett år, skal gis mulighet til å få innvilget frigang fra første dag. I den forbindelse er mulighet for direkte innsettelse i overgangsbolig et viktig tiltak.

Overgangsboligene representerer et viktig alternativ hvor normaliseringsprinsippet, herunder botrening og andre sosiale ferdigheter, står sentralt. Levekårsundersøkelsene indikerer at mange innsatte – også de med korte dommer – kan ha behov for botrening for at tilbakeføringen til samfunnet skal gå bra. Overgangsbolig vurderes også som et spesielt godt egnet soningstilbud for unge innsatte. Departementet ønsker derfor en betydelig utvidet adgang til bruk av overgangsboliger.

En utvidet bruk av overgangsbolig er i tråd med forslagene i St.meld. nr. 37 (2007–2008) pkt. 9.13.3, og Stortinget var under behandlingen av meldingen positiv til mer bruk av overgangsboliger.

Departementet foreslår etter dette å lovfeste adgang til direkte innsettelse i overgangsbolig dersom det er idømt fengselsstraffer på inntil 1 år. Ved deldom gjelder strafferammen den ubetingede delen av fengselsstraffen. Kriminalomsorgen skal etter forslaget ikke beslutte slik innsettelse dersom formålet med straffen eller sikkerhetsmessige grunner taler mot det, eller det er grunn til å anta at domfelte vil unndra seg gjennomføringen.

Forslaget til endring må ses i sammenheng med Prop. 135 L (2010–2011) om endringer i straffeloven, straffeprosessloven, konfliktrådsloven m.fl. (barn og straff) hvor departementet i nytt femte ledd foreslår å lovfeste en plikt til å vurdere soning i fengsel med lavere sikkerhetsnivå eller innsettelse i overgangsbolig, når domfelte er under 18 år, uavhengig av hvor lang straff som er idømt. Hvis forslaget vedtas, vil forslaget i høringsnotatet om direkte innsettelse i overgangsbolig bli nytt femte ledd og forslaget i Prop. 135 L (2010–2011) bli nytt sjette ledd.

Kriminalomsorgens sentrale forvaltning gir nærmere regler om plassering i overgangsbolig i underliggende regelverk (forskrift og retningslinjer).

7 Overføring mellom gjennomføringsformer – straffegjennomføringsloven § 14

7.1 Gjeldende rett

Etter straffegjennomføringsloven § 14 første ledd kan kriminalomsorgen overføre innsatte til annet fengsel hvis:

- a) det er sannsynlig at innsatte har begått eller vil begå en straffbar handling
- b) det er grunn til å anta at innsatte vil unndra seg gjennomføringen
- c) innsatte til tross for skriftlig advarsel har særlig negativ innflytelse på miljøet i fengslet
- d) overføring er nødvendig for å opprettholde ro, orden og sikkerhet i fengslet
- e) bygningsmessige eller bemanningsmessige forhold eller plassmangel gjør det nødvendig

Bestemmelsen regulerer når kriminalomsorgen kan tvangsoverføre innsatte til andre fengsler. Overføring etter bokstav a, b og c er begrunnet i forhold som innsatte kan lastes for, mens overføring etter bokstav e er begrunnet i kriminalomsorgens behov. Overføring etter bokstav d kan være begrunnet i begge forhold.

Overføring kan skje innenfor eller på tvers av kriminalomsorgsregionene og til mer restriktive, samme, eller mindre restriktive fengselsregimer. Domfelte skal imidlertid ikke overføres til mer restriktivt fengsel enn det som er nødvendig, jf. § 14 syvende ledd.

Hvis innsattes handling er av mer bagatellmessig art, bør kriminalomsorgen isteden vurdere reaksjon etter § 40 eller forebyggende tiltak etter § 37.

7.2 Departementets foreløpige vurderinger

7.2.1 Innledning

På bakgrunn av innspill fra kriminalomsorgens ytre etat foreslår departementet å endre straffegjennomføringsloven § 14 første ledd ved å

- endre bokstav c (herunder § 37 første ledd bokstav a)
- innføre flere overføringsalternativer, jf. ny bokstav f og g og nytt annet ledd

7.2.2 § 14 første ledd bokstav c

Etter bokstav c kan kriminalomsorgen i dag overføre innsatte til annet fengsel *hvis innsatte til tross for skriftlig advarsel har særlig negativ innflytelse på miljøet i fengslet.*

Et vilkår for overføring er at innsatte trosser en skriftlig advarsel, men loven presiserer ikke hva en skriftlig advarsel er og hvilke saksbehandlingsregler som gjelder. Det er også uklart om en skriftlig advarsel er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b og således gjenstand for klage, jf. forvaltningsloven § 28.

Departementet er kjent med at bestemmelsen praktiseres ulikt. Enkelte praktiserer for eksempel bestemmelsen slik at innsatte ikke får uttale seg før en advarsel, i motsetning til ved brudd som kan medføre reaksjon etter straffegjennomføringsloven § 40. Innsatte får derved ikke mulighet til å tilbakevise fengslets påstander om uønsket atferd før en eventuelt senere beslutning om overføring til annet fengsel.

Rettssikkerhetshensyn taler for å endre bestemmelsen, og departementet ber om høringsinstansenes syn på to alternative forslag til endring:

Alternativ 1:

Uttrykket ”skriftlig advarsel” i § 14 første ledd bokstav c endres til ”skriftlig irettesettelse” etter mønster av § 40 annet ledd bokstav a.

Fordelen med en slik løsning er at irettesettelse er et enkeltvedtak slik at saksbehandlingen følger samme regler som reaksjon ved brudd, jf. forskrift til straffegjennomføringsloven § 3–38 første ledd som lyder:

”Innsatte skal gis anledning til å uttale seg og det skal skrives avhørsrapport før reaksjon ilegges.”

En ulempe er at skriftlig irettesettelse anses som mer alvorlig enn skriftlig advarsel. Hensikten med bestemmelsen i § 14 første ledd bokstav c er at innsatte skal bli gjort tydelig oppmerksom på en atferd fengslet anser som uønsket, og samtidig få varsel om hvilke konsekvenser det kan få hvis ikke atferden endres. Den uønskede atferden behøver dermed ikke være så alvorlig at kriminalomsorgen legger reaksjon for forholdet.

Alternativ 2:

Vilkåret om ”skriftlig advarsel” fjernes helt fra lovteksten. Samtidig gir Kriminalomsorgens sentrale forvaltning retningslinjer om at fengslet må forsøke andre tiltak for å endre den uønskede atferden før overføring kan finne sted. Dette

innebærer også samtale med den innsatte om atferden og atferdsavtale med den innsatte.

I atferdssamtalen får innsatte informasjon om hva som ligger til grunn for at atferden oppfattes som negativ, og i atferdsavtalen er det klare kjøreregler for hvordan atferden skal være for å unngå overføring til annet fengsel.

Det er ikke alltid innsatte selv er oppmerksom på sin egen negative innflytelse på miljøet. Atferdssamtale og atferdsavtale kan derfor være nyttige korrektiver for innsatte til å endre atferden.

Uttrykket ”skriftlig advarsel” er bare brukt ett annet sted i straffegjennomføringsloven, og det er i § 37 første ledd bokstav a. Bestemmelsen omhandler utelukkelse fra fellesskapet som forebyggende tiltak og lyder:

”Kriminalomsorgen kan beslutte at en innsatt helt eller delvis skal utelukkes fra fellesskapet med andre innsatte dersom det er nødvendig for å hindre at innsatte til tross for skriftlig advarsel fortsetter å påvirke miljøet i fengslet på en særlig negativ måte.”

7.2.3 § 14 første ledd ny bokstav f

Praksis har vist at det er behov for en hjemmel til å tvangsoverføre innsatte av hensyn til konkrete tilsatte i fengslet.

Slike tilfeller kan tenkes i situasjoner hvor tilsatte selv eller dennes nærmeste familie er fornærmet eller etterlatt i den straffesak innsatte er dømt. Fengslet er den tilsattes arbeidsplass, og det vil være sterkt urimelig hvis den tilsatte i slike situasjoner må møte og forholde seg til gjerningsmannen på arbeidet.

Departementet mener imidlertid at en slik overføringsadgang må være snever og begrenset til alvorlig straffesak som gjelder forbrytelser mot liv og helse. Det bør videre være et vilkår at den tilsatte ikke kan bytte arbeidsplass i fengslet, uten store negative konsekvenser. Disse vilkårene bør presiseres nærmere i forskrift og retningslinjer.

Andre aktuelle eksempler kan være tilsatt og innsatt som er i nær familie eller har andre sterke bånd, for eksempel tidligere samboere. I slike tilfeller kan det oppstå habilitetskonflikter. Slike bånd kan også svekke tilliten til kriminalomsorgen.

Den danske ”lov om fuldbyrdelse af straf mv.” har en generell hjemmel til å flytte innsatte for å unngå at innsatte soner i fengsler der den innsattes nærstående gjør tjeneste, jf. § 26 nr. 8.

Departementet foreslår etter dette i § 14 første ledd ny bokstav f hjemmel for kriminalomsorgen til å overføre innsatte til annet fengsel

- hvis det er nære bånd mellom en innsatt og en tilsatt
- hvis den tilsatte eller noen av dennes nærstående er fornærmet eller etterlatt i straffesaken mot innsatte

Kryssende hensyn mellom tilsatte som ønsker innsatte overført og uro på arbeidsplassen hvis innsatte får bli, taler for at regionalt nivå avgjør saker om overføring etter § 14 første ledd bokstav f. Kriminalomsorgens sentrale forvaltning vil da være klageorgan i slike overføringssaker. På den annen side vil dette bryte sterkt med den generelle kompetansfordelingen mellom regionalt og lokalt nivå i fangesaker. Etter en samlet vurdering går derfor departementet ikke inn for å løfte avgjørelsesmyndighetene i disse sakene til regionalt nivå. Erfaringer med fengslene som beslutningstaker underbygger at lokalt nivå også kan håndtere slike saker. Viser utviklingen noe annet, vil departementet vurdere kompetansespørsmålet i disse sakene på nytt.

7.2.4 § 14 første ledd ny bokstav g

Praksis har vist at kriminalomsorgen har behov for en hjemmel for å tvangsoverføre innsatte av hensyn til fangesammensetningen.

Det kan være uheldig at flere innsatte i samme sak gjennomfører straff i samme fengsel, særlig når det gjelder straff for alvorlige forhold av et visst omfang. "NOKAS-saken" og "Wonderboy-saken" illustrerer problemstillingen. Liknende forhold kan gjøre seg gjeldende for innsatte med tilknytning til visse MC-miljøer eller gjengmiljøer.

Til tider kan det også være hensiktsmessig å splitte miljøet ved å overføre flere innsatte til andre fengsler. Dette gjelder for eksempel hvor en innsatt eller en gruppe innsatte er styrende overfor resten av fangebefolkningen uten at dette kan påvises i konkrete hendelser eller dokumenteres på en slik måte at innsatte kan overføres etter § 14 første ledd bokstav a, c eller d.

I tillegg kan det oppstå situasjoner hvor en innsatt tar en ledende og overordnet rolle overfor en annen innsatt som lar seg styre, og hvor det av hensyn til denne innsattes rehabilitering vil være hensiktsmessig å splitte de to.

Overføring av hensyn til fangesammensetningen kan ikke alltid begrunnes ut fra hensynet til ro, orden eller sikkerhet, jf. § 14 første ledd bokstav d. Departementet mener derfor det er behov for en egen hjemmel for disse tilfellene.

Etter utkastet § 14 første ledd ny bokstav g foreslår *departementet* at kriminalomsorgen får adgang til å tvangsoverføre innsatte til et annet fengsel, hvis dette er nødvendig for å sikre en hensiktsmessig fangesammensetning.

Den foreslåtte regelen henger sammen med forslaget om endring i § 14 første ledd bokstav c. Mens § 14 første ledd c er ment for de innsatte som er ugreie og har problemer med å oppføre seg, vil forslaget til ny bokstav g gjelde de mer bevisst manipulerende og i de tilfellene hvor det er åpenbart at domfelte ikke skal sone i samme fellesskapsavdeling fordi de har tilknytning til samme kriminelle miljø eller samme straffesak.

7.2.5 § 14 nytt annet ledd – overføring til annet fengsel for å ivareta innsattes behov på en hensiktsmessig måte

Etter departementets syn bør kriminalomsorgen også ha adgang til å overføre innsatte til et annet fengsel dersom dette er hensiktsmessig for den videre straffegjennomføringen; for eksempel barn og unge til ungdomsenhet.

En ungdomsenhet ble etablert i midlertidige lokaler i Bergen fengsel 1. september 2009. Departementet arbeider med å etablere en ungdomsenhet også på Østlandet. Etter dagens regler har kriminalomsorgen ikke hjemmel for å tvangsoverføre barn til ungdomsenhet. Barnekonvensjonen artikkel 37 sier at barn og unge som utgangspunkt skal sone fengselsstraff atskilt fra voksne. Ungdomsenheten bygger på et tverretattlig samarbeid og et høyintensivt endringsarbeid slik at mest mulig av straffegjennomføringen kan skje utenfor fengsel. Spørsmål om tvangsoverføring til ungdomsenhet vil bero på en totalvurdering hvor barnets beste vil veie tungt. I tillegg til hensynet til barnets rehabiliteringsbehov vil særlige behov for kontakt med nærstående og behovet for geografisk nærhet til hjelpeapparatet være viktig. Det må også vurderes om det er hensiktsmessig å overføre barn som ikke er motivert til opphold ved en avdeling der rehabiliteringsarbeidet står sentralt.

Overføring til annet fengsel begrunnet i spesielle behov kan også være aktuelt for andre grupper innsatte, for eksempel langtidsdømte som er innsatt i en liten anstalt med et begrenset aktivitetstilbud, og der det er en meget høy grad av utskifting blant de medinnsatte. Særlig gjelder dette kanskje kvinnelige langtidsdømte, i og med at disse oftest vil være alene også på en lukket kvinneavdeling.

Når det gjelder grupper som psykisk utviklingshemmede, eller domfelte som har behov for oppfølging fra psykiatrien, vil deres problematikk ofte være ukjent for kriminalomsorgen før innsettelse. Her vil også tungtveiende fengselsfaglige grunner ofte tale for en overføring, men straffegjennomføringsloven har ingen klar hjemmel for en overføring til en avdeling eller fengsel med et bedre tilrettelagt tilbud, for eksempel når det gjelder helsetjenester.

I praksis oppstår det jevnlig nye behov på dette området, og departementet mener derfor at kriminalomsorgen bør ha tilstrekkelig vid hjemmel til å løse disse behovene til beste både for den enkelte innsatte og fangebefolkningen generelt.

Departementet foreslår etter dette å lovfeste en adgang for kriminalomsorgen til å overføre innsatte til et annet fengsel dersom overføringen ivaretar innsattes behov på en hensiktsmessig måte.

8 Fastsettelse av vilkår ved permisjon og straffavbrudd – straffegjennomføringsloven § 36 annet ledd

Etter straffegjennomføringsloven § 36 annet ledd skal kriminalomsorgen fastsette særlige vilkår for permisjon eller straffavbrudd hvis dette er nødvendig for en sikker og forsvarlig gjennomføring. De mest vanlige vilkårene er nevnt i lovteksten.

Selv om ordlyden kan tyde på det motsatte, er oppregningen ikke uttømmende. Dette er presisert i Ot.prp. nr. 5 (2001–2002) side 164: ”Oppregningen er ikke uttømmende. Andre vilkår kan fastsettes når det anses nødvendig.”

Både av praktiske grunner og for å unngå enhver tvil foreslår derfor *departementet* å føye til ”bl.a.” i § 36 annet ledd annet punktum.

9 Unnlate å etterkomme pålegg om å møte til fullbyrding av straffen - straffegjennomføringsloven § 40 syvende ledd

Etter *straffegjennomføringsloven § 40 syvende ledd* kan den som forsettlig eller grovt uaktsomt unndrar å etterkomme pålegg som nevnt i straffeprosessloven § 461 første ledd, eller medvirker til dette, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder. Fengselsstraff under 14 dager kan idømmes. Bestemmelsen gjelder etter sin ordlyd også unnlatt oppmøte til samfunnsstraff, jf. henvisningen til straffeprosessloven § 461 første ledd.

Departementet foreslår å unnta unnlatt oppmøte til samfunnsstraff fra straffebestemmelsen i § 40 syvende ledd. Dette samsvarer bedre med dagens praksis hvor kriminalomsorgen ikke anmelder unnlatt oppmøte, men i stedet behandler unnlattelsen etter straffegjennomføringsloven § 58 om reaksjon på brudd, jf. rundskriv 2/2007 fra Kriminalomsorgens sentrale forvaltning.

10 Prøveløslatelse av utenlandske innsatte der utvisningen skal iverksettes samtidig med løslatelsen – straffegjennomføringsloven § 42 sjette ledd

10.1 Gjeldende rett

Etter straffegjennomføringsloven § 42 sjette ledd kan kriminalomsorgen gjøre prøveløslatelse fra fengselsstraff betinget av at et utvisningsvedtak blir iverksatt. Forskrift til straffegjennomføringsloven bestemmer i § 3–41 at domfelte som er løslatt med betingelse som nevnt, kan besluttes gjeninnsatt dersom det viser seg at fysisk transport ut av landet ikke kan gjennomføres.

Bestemmelsene åpner for at utenlandske innsatte med utvisningsvedtak kan holdes fengslet utover 2/3 tid, eventuelt frem til endt tid, dersom utvisningsvedtaket ikke lar seg effektivt ved tidspunktet for forventet løslatelse. Bestemmelsen synes først og fremst å være begrunnet i hensynet til en effektiv effektivisering av utvisningsvedtak, og ikke i forhold knyttet til dommen eller straffegjennomføringen, for eksempel at det er grunn til å anta at domfelte vil begå nye straffbare handlinger.

Sivilombudsmannen har i forbindelse med en konkret sak gitt uttrykk for tvil om straffegjennomføringslovens prøveløslatelsesregler lar seg forene med EMK artikkel 5. EMK artikkel 5 nr 1 bokstav a oppstiller, slik den tolkes av den Europeiske menneskerettsdomstolen (EMD), et krav om tilstrekkelig årsakssammenheng mellom domfellelsen og det senere grunnlag for frihetsberøvelse. Ombudsmannen stiller spørsmål om det foreligger slik tilstrekkelig årsakssammenheng når fortsatt frihetsberøvelse utelukkende er begrunnet i at et utvisningsvedtak ikke kan effektiviseres.

10.2 Departementets foreløpige vurderinger

Departementet har vurdert regelverket og kommet til at det er behov for å trekke et klarere skille mellom frihetsberøvelse som skyldes straffegjennomføring og frihetsberøvelse på grunn av manglende effektivisering av utvisningsvedtak.

Adgangen etter straffegjennomføringsloven til å holde domfelte fengslet utover 2/3 tid bør etter departementets oppfatning begrenses til de tilfeller hvor omstendighetene etter en totalvurdering gjør løslatelse utilrådelig, jf. straffegjennomføringsloven § 42 femte ledd. Det skal etter denne bestemmelse særlig legges vekt på domfeltes atferd under straffegjennomføringen og om det er grunn til å anta at vedkommende vil begå nye straffbare handlinger i prøvetiden.

Innsatte som er besluttet utvist, vil ikke ha lovlig opphold eller tillatelse til å ta arbeid i Norge etter løslatelse. Opphold i Norge vil kunne innebære overtredelse av utlendingslovens bestemmelser som kan medføre straff. Slik overtredelse vil også være brudd på vilkårene for prøveløslatelse, jf. straffegjennomføringsloven § 43 første

ledd. Departementet anser derfor at det i utgangspunktet er gode grunner til at et utvisningsvedtak bør effektueres samtidig med løslatelsen. Eventuell frihetsberøvelse utover 2/3 tid som utelukkende skyldes utlendingsrettslige hensyn, må imidlertid forankres i utlendingslovgivningen, og ikke i straffegjennomføringsloven.

En domfelt utlending kan prøveløslates etter utholdt halve straffetiden dersom vilkårene i straffegjennomføringsloven § 42 tredje ledd er oppfylt. Departementet legger til grunn at det ved slik løslatelse fortsatt vil være adgang til å sette som betingelse at utvisningsvedtak effektueres samtidig med løslatelsen, noe som også er lagt til grunn av ombudsmannen. Det er først og fremst etter utholdt 2/3 tid at effektivering av utvisningsvedtak som betingelse for prøveløslatelse anses problematisk.

Etter departementets vurdering favner bestemmelsen i § 42 sjette ledd for vidt, er uklar og dessuten overflødig da forholdet til EMK artikkel 5 kan inngå i skjønnsutøvelsen etter § 42 femte ledd. Departementet går derfor inn for å oppheve § 42 sjette ledd og isteden gi nærmere regler i forskrift og retningslinjer. Forslaget medfører behov for å endre henvisningene i straffegjennomføringsloven § 7 bokstav i) og § 7b.

I påvente av de nødvendige regelendringer har KSF i rundskriv KSF-6/2010 av 29. oktober 2010 bedt kriminalomsorgen endre praksis slik at vedtak om å prøveløslate utenlandske innsatte med utvisningsvedtak, er i samsvar med Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK) artikkel 5.

11 Justering av straffegjennomføringsloven § 44 femte ledd og § 58 siste ledd

Etter straffegjennomføringsloven § 44 femte ledd kan kriminalomsorgen anmode politiet om å avhente prøveløslatte etter straffeprosessloven § 461 tredje ledd hvis det er nødvendig for å iverksette reaksjon etter første ledd. Tilsvarende gjelder for å få iverksatt en reaksjon ved samfunnsstraff etter § 58 siste ledd, jf. første ledd.

Ved lovendring 20. juni 2008 nr. 47 ble straffeprosessloven § 461 endret slik at tredje ledd nå er innarbeidet i annet ledd. Henvisningen i straffegjennomføringsloven § 44 femte ledd og § 58 siste ledd skal således nå være annet og ikke tredje ledd.

12 Hvilke straffegjennomføringsregler gjelder for varetektsinnsatte mv. - straffegjennomføringsloven § 52

Straffegjennomføringsloven kapittel 4 inneholder gjennomføringsregler for varetekt og andre reaksjoner når det er særskilt bestemt i lov. Flere av reglene om straffegjennomføring vil imidlertid være naturlig å bruke overfor denne gruppen

innsatte. Straffegjennomføringsloven § 52 gir en uttømmende oppregning av disse reglene.

Den som forsettlig unndrar seg gjennomføringen av fengselsstraff, forvaring eller strafferettslige særreaksjoner, straffes med bøter eller fengsel inntil seks måneder, jf. straffegjennomføringsloven § 40 åttende ledd. Spørsmål er om det bør være straffbart å unndra seg fra varetekt eller andre reaksjoner særskilt bestemt i lov. Det står riktignok ikke noe uttrykkelig om dette i Ot.prp. nr 5 (2000–2001), men ordlyden i § 40 åttende ledd (tidligere syvende ledd) omtaler bare den som forsettlig unndrar seg ”gjennomføringen av fengselsstraff, forvaring eller strafferettslige særreaksjoner”. Straffebestemmelser skal ikke tolkes utvidende, og departementet legger til grunn at straffebestemmelsen i § 40 åttende ledd ikke omfatter varetektsinnsatte og andre innsatte som er nevnt i kapittel 4.

Etter straffeloven § 131 er det imidlertid straffbart å *medvirke* til unndragelse fra varetekt og straffegjennomføring. Den som er dømt eller varetektsfengslet kan imidlertid ikke straffes etter denne bestemmelsen. Når det gjelder etterfølgende bistand til straffeunndragelse, fremgår det av straffeloven § 132 siste ledd at straff ikke kommer til anvendelse på den som har til hensikt å unndra seg selv eller sine nærmeste fra straff.

Departementet foreslår etter dette å endre straffegjennomføringsloven § 52 annet punktum slik at § 40 åttende ledd ikke gjelder ved varetekt og andre reaksjoner når det er særskilt bestemt i lov.

13 Avgjørelsesmyndighet ved soningsutsettelse – straffegjennomføringsloven § 58 annet ledd

Ifølge straffegjennomføringsloven § 58 annet ledd annet punktum er det regionalt nivå som avgjør søknader om soningsutsettelse ved soning av subsidiær fengselsstraff etter samfunnsstraff. Dette er ikke lenger riktig. Etter at kriminalomsorgen 1. april 2010 overtok ansvaret for å avgjøre søknader om soningsutsettelse, er det nå fengsler og friomsorgskontor som har fått myndighet til dette, som innvilger søknad om soningsutsettelse inntil 6 måneder. Regionalt nivå innvilger søknad om soningsutsettelse utover 6 måneder. Myndigheten til å innvilge utsettelse av fullbyrdingen er regulert i forskrift 19. mars 2010 nr. 408 § 5. Forskriften er hjemlet i straffeprosessloven § 462 a.

Departementet går inn for å endre straffegjennomføringsloven § 58 annet ledd annet punktum slik at det blir samsvar med de nye reglene. Videre foreslår departementet en henvisning i § 44 annet ledd nytt tredje punktum slik at regelen i § 58 annet ledd annet punktum gjelder tilsvarende ved brudd på prøveløslatelsesvilkår.

14 Administrative og økonomiske konsekvenser

En lovfesting av mulighet for direkte innsettelse i overgangsbolig kan føre til behov for etablering av flere plasser i overgangsboliger. Situasjonen i dag er imidlertid at kapasiteten ved overgangsboligene er god, og at det tidvis ikke har vært full kapasitetsutnyttelse ved dette soningsalternativet. Endringene som foreslås i straffegjennomføringsloven § 14, vil føre til større fleksibilitet når det gjelder plassering av domfelte, og ikke behov for større kapasitet totalt. Endringen i straffegjennomføringsloven § 42 som gjelder prøveløslatelse av utenlandske innsatte som skal utvises, kan føre til en viss innsparing av fengselsdøgn, men vil også forutsette økte saksbehandlerressurser for å samkjøre sakene med politiet og utlendingsmyndighetene. Målet vil være å oppnå utvisning/uttransportering samtidig med løslatelsen.

Øvrige lovforslag antas ikke å ha nevneverdige økonomiske eller administrative konsekvenser. Eventuelle merutgifter som følge av forslagene vil bli dekket innenfor gjeldende budsjetttrammer.

15 Oversikt over mulige lovendringer

I

I lov om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven) 22. mai 1981 nr. 25 gjøres følgende endringer:

§ 163 første ledd kan lyde:

Personundersøkelse utføres av en skikket person som *kriminalomsorgen* utpeker, om ikke retten oppnevner en bestemt person til å foreta undersøkelsen.

§ 455 første ledd tredje punktum kan lyde:

For dom som beslutter å fullbyrde subsidiær fengselsstraff etter straffeloven § 28 b første ledd bokstav a, *reststraff etter prøveløslatelse etter straffegjennomføringsloven § 44 annet ledd* og fengselsstraff etter straffeloven § 54 nr. 2, treffes vedtak om fullbyrding av *regionalt nivå i kriminalomsorgen*.

II

I straffegjennomføringsloven 18. mai 2001 nr. 21 gjøres følgende endringer:

§ 7 bokstav i) kan lyde:

- i) Taushetsplikt er ikke til hinder for at kriminalomsorgen gir opplysninger som nevnt i § 16 sjette ledd, § 20 annet ledd, § 36 tredje ledd, § 40 siste ledd, § 42 *sjette* og *syvende* ledd og straffeloven § 39 g femte ledd, til den fornærmede i straffesaken eller dennes etterlatte.

§ 7a ny overskrift kan lyde:

Opplysningsplikt overfor kriminalomsorgen

§ 7a annet ledd ny bokstav d kan lyde:

- d. *Tilbyder av tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett eller kommunikasjonstjeneste; opplysninger om avtalebasert hemmelig telefonnummer eller andre abonnementsopplysninger, samt elektronisk kommunikasjonsadresse.*

§ 7b kan lyde:

For regler om varsling til fornærmede eller dennes etterlatte om kriminalomsorgens avgjørelser, se § 16 sjette ledd, § 20 annet ledd, § 36 tredje ledd, § 40 siste ledd, § 42 *sjette* og *syvende* ledd og straffeloven § 39 g femte ledd.

§ 11 ny overskrift kan lyde:

Innsettelse i fengsel og overgangsbolig.

§ 11 nytt femte ledd kan lyde:

Kriminalomsorgen skal vurdere om domfelte kan settes direkte inn i overgangsbolig dersom det er idømt fengselsstraff på inntil 1 år. Fjerde ledd annet punktum gjelder tilsvarende.

§ 14 første ledd bokstav c kan lyde:

Alternativ 1:

c) innsatte til tross for *skriftlig irettesettelse* har særlig negativ innflytelse på miljøet i fengslet,

Alternativ 2:

c) *dette er nødvendig for å hindre at innsatte fortsetter å påvirke miljøet i fengslet på en særlig negativ måte,*

§ 14 første ledd ny bokstav f kan lyde:

f) det er nære bånd mellom en innsatt og en tilsatt, eller dersom den tilsatte eller noen av dennes nærstående er fornærmet eller etterlatt i innsattes straffesak,

§ 14 første ledd ny bokstav g kan lyde:

g) det er nødvendig for en hensiktsmessig fangesammensetning,

§ 14 nytt annet ledd kan lyde:

Kriminalomsorgen kan overføre innsatte til et annet fengsel dersom overføringen ivaretar innsattes behov på en hensiktsmessig måte.

Nåværende annet til syvende ledd blir nye tredje til åttende ledd.

§ 36 annet ledd annet punktum kan lyde:

Det kan bestemmes at innsatte *bl.a.* skal

a) oppsøke angitt myndighet eller person,

- b) melde seg for politiet eller kriminalomsorgen til fastsatt tid,
- c) innta antabus eller andre foreskrevne medikamenter,
- d) avgi ren urin- eller utåndingsprøve før utgang,
- e) hentes og bringes tilbake til fengslet av bestemte personer,
- f) overholde bestemmelser om oppholdssted,
- g) unnlate å ha samkvem med bestemte personer, eller
- h) under straffavbrudd unnlate å bruke rusmidler, bedøvelsesmidler, hormonpreparater eller andre kjemiske stoffer som ikke er lovlig foreskrevet. Vilkår om forbud mot bruk av alkohol skal bare unnlates dersom det fremstår som sikkerhetsmessig ubetenkelig.

§ 37 første ledd bokstav a kan lyde:

- a) hindre at *innsatte fortsetter* å påvirke miljøet i fengslet på en særlig negativ måte,

§ 40 syvende ledd annet punktum kan lyde:

Dette gjelder ikke unnlatt oppmøte til samfunnsstraff som behandles etter bestemmelsene om brudd, jf. § 58.

§ 42 sjette ledd oppheves.

Syvende til niende ledd blir nye sjette til åttende ledd.

§ 44 annet ledd nytt tredje punktum kan lyde:

§ 58 annet ledd annet punktum gjelder tilsvarende.

§ 44 femte ledd kan lyde:

Kriminalomsorgen kan anmode politiet om å avhente prøveløslatte etter straffeprosessloven § 461 *annet* ledd hvis det er nødvendig for å iverksette reaksjon etter første ledd.

§ 52 annet punktum kan lyde:

§§ 12, 15, 16, 20, 33, 35, 36, 40 *åttende ledd* og 41 til 45 i loven her gjelder ikke.

§ 58 annet ledd annet punktum kan lyde:

Samme myndighet treffer i slike tilfeller også avgjørelse om anke til lagmannsrett, fullbyrding etter straffeprosessloven § 455 og utsettelse med fullbyrdingen *utover seks måneder* etter straffeprosessloven § 459.

§ 58 siste ledd kan lyde:

Kriminalomsorgen kan anmode politiet om å avhente den domfelte etter straffeprosessloven § 461 *annet* ledd hvis det er nødvendig for å få iverksatt en reaksjon etter første ledd.